ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Δύο είναι οι κυριότερες τεχνικές κατασκευής της φορητής σε ξύλο εικόνας,
η **εγκαυστική** και η **αυγοτέμπερα**.

❖*Εγκαυστική*

Για την κατασκευή της φορητής σε ξύλο εικόνας χρησιμοποιήθηκε αρχικά η εγκαυστική τεχνική, που ήταν γνωστή από την ύστερη αρχαιότητα (2ος π.Χ.-2ος μ.Χ. αιώνας). Σύμφωνα με αυτήν την τεχνική, μετά την προετοιμασία του ξύλου ο ζωγράφος ανακάτευε τα χρώματα με κερί και ρητίνη.

Η εγκαυστική τεχνική ήταν σε χρήση μέχρι τον 8ο αιώνα. Πολύ λίγες εγκαυστικές εικόνες έχουν σωθεί μέχρι σήμερα και οι περισσότερες βρίσκονται στη Μονή της Αγίας Αικατερίνης στο Σινά. Με αυτή λοιπόν την τεχνική κατασκευάστηκαν οι πρώτες βυζαντινές εικόνες, που διατήρησαν έτσι τα χρώματά τους λαμπερά και χωρίς φθορές από τον χρόνο.

❖ *Αυγοτέμπερα*

Η τεχνική της αυγοτέμπερας είναι η πιο διαδεδομένη στα βυζαντινά χρόνια και διαδέχεται την εγκαυστική στην κατασκευή της εικόνας. Περιλαμβάνει τρία βασικά στάδια:

Προετοιμασία της επιφάνειας του ξύλου:

Ο ζωγράφος λειαίνει το ξύλο και το αλείφει πρώτα με ψαρόκολλα και μετά με ένα στρώμα γύψου.

Επάνω εκεί απλώνει ένα πανί, το οποίο περνάει πάλι με πολλά στρώματα γύψου και στη συνέχεια τρίβει πολύ καλά την επιφάνεια μέχρι

Κατασκευή του σχεδίου:

Επάνω στην καλά τριμμένη επιφάνεια τοποθετεί το ανθίβολο (χαρτί τρυπημένο με το περίγραμμα του αγίου που θέλει να σχεδιάσει). Επάνω σ' αυτό ρίχνει καρβουνόσκονη, η οποία περνάει μέσα από τις τρύπες και έτσι αποτυπώνεται το σχέδιο του αγίου. Στη συνέχεια χαράσσει το σχέδιο με ένα αιχμηρό εργαλείο ώστε να φαίνεται καλύτερα.

Προσθήκη των χρωμάτων:

Ο ζωγράφος καλύπτει πρώτα με φύλλα χρυσού το τμήμα της επιφάνειας που δεν θα ζωγραφιστεί. Κατόπιν προσθέτει πάνω στο σχέδιο τα χρώματα που τα έχει διαλύσει με κρόκο αυγού και ξύδι, ώστε να εμποδίσει την ανάπτυξη μούχλας.

Στο τέλος απλώνει στα χρώματα βερνίκι για να γίνουν πιο ζωηρά και για να προστατεύσει τη ζωγραφισμένη επιφάνεια.

Τεχνικές Εικόνας

- ***Το σχέδιο :***

Η σωστή εκμάθηση της αγιογραφίας αρχίζει από την εκμάθηση του σχεδίου. Συνεπώς, όταν μια εικόνα είναι σχεδιασμένη σωστά έλκει το θεατή. Επίσης, είναι απαραίτητη η εξάσκηση στο ξεχωριστό σχεδίασμα των μελών του πρωσώπου και έπειτα η σύνθεσή τους σε πρόσωπο.

- ***Ασκήσεις Αγιογραφίας :***

Αρχίζουμε με την πιστή αντιγραφή μελών του προσώπου. Έπειτα, «ενώνουμε» προσεκτικά ένα φωτεινό χρώμα με ένα σκοτεινότερο, ώστε το φως να ελλατώνεται βαθμιαία. Μετά τις ασκήσεις του κεφαλιού ακολουθούν οι ασκησεις στο σχέδιο των χεριών και των γυμνών ποδιών. Τέλος, προσέχουμε τη στάση του σώματος και

Αναλογίες Προσώπου

- ***Μύτη*** **: Η μύτη καταλαμβάνει περίπου το ένα τρίτο του προσώπου (σε ύψος).**
- ***Μάτια :*** **Το κάθε μάτι έχει μέγεθος μισής μύτης.**
- ***Στόμα :*** **Το στόμα έχει μέγεθος ίσο με το μέγεθος του μικρού δεξιού οφθαλμού, περίπου. Δηλαδή, με το ένα τρίτο (1/3) της μύτης.**
- **Κόρες των ματιών : Οι κόρες των ματιών απέχουν όσο το μισό της μύτης.**
- **Αυτιά : Τα αυτιά βρίσκονται μεταξύ των παραλλήλων της μύτης. Βρίσκονται, δηλαδή, στο ύψος της μύτης και έχουν το ίδιο μέγεθος με αυτή.**
- **Μέτωπο : Το μέτωπο έχει το διπλάσιο ύψος της μύτης.**

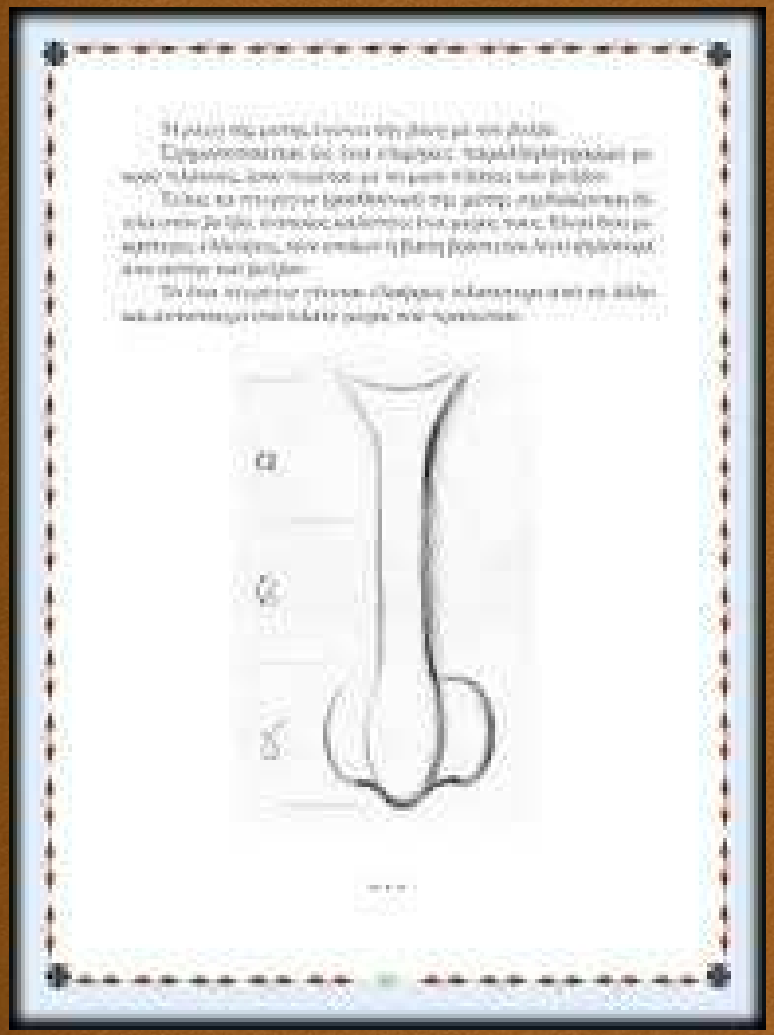

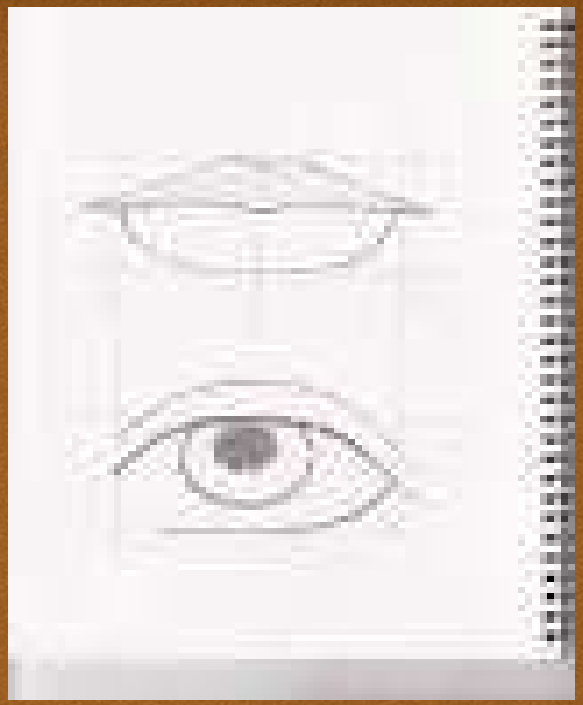

Βιβλιογραφία

http://www.xanthi.ilsp.gr/istos/frames/eikones.htm

Εγκυκλοπαίδεια : ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ
‘Βυζαντινές Εικόνες’

Wikipedia

Συμμετέχοντες

Αλετράς Σωτήρης

Διδάχος Γιώργος

Καλλίγερος Κωνσταντίνος

Παρασκευόπουλος Ηλίας